

Novice.

Babilonski stolp. Človek bi se smejal, iz celega srca smejal, ko bi cela zadeva ne bi bila tako prokleto resna. To se ednostavno ne da utajiti, da je razbiti državni zbor velikansko oškodovanje vseh avstrijskih narodov, zlasti pa naših revnih slovenskih kmetov. V tem tiči resnost prvaškega političnega zločina, ki se je te dni na Dunaju izvršil. Drugače je stvar seveda grozno smešna in nam se res zdi, da vsi ti voditelji slovenskih strank nimajo nikarkošne politične zrelosti in nikarkošne zmoglosti. Čudno to ni: pri drugih narodih delajo najbolj izobraženi, najzmožnejši in najodličnejši možje politiko. In pri nas? Pri nas so politični modrijani ponesrečeni študenti, politikujejo kaplančki in brezobzirni sebičniki. Zato je vsa slovenska politika tako smešna in podobna bajki o babilonskem stolpu... Začasa vojne nevarnosti s Srbijo so kranjski in štajerski slovenski liberalci kar očitno svoje vroče srce za Srbe kazali. Ko je cesar iz lastnega žepa daroval 20.000 K ljubljanskim Nemcem, takrat so ga narodnjakerji napadali, kakor da bi cesar moral šele Špindlerja ali Hribarja vprašati, kako sme svoj lastni denar porabiti. Zdaj pa so postali liberaloni nakrat zopet dobro patriotični. S klerikalci je stvar povsem narobe izpadla. Ti so bili preje patriotični, medtem ko zdaj prav očitno proti cesarju nastopajo. Preje največji sovražniki med slovenskimi prvaki postali so zdaj dobri prijateljski. Grafenauer, ki je svoj čas ljubljanski katoliški zbor bojkotiral, govoril bode to nedeljo na klerikalnem zboru v Ljubljani in opravičeval ožlindrano politiko Šustersičevo. Istotako Brejc, katerega pobožnost je uradno dokazana. Med klerikalci je seveda tudi nekdanji liberalac Šuklje, katerega preteklost ni dosti lepša kakor Šustersičeva. Nadalje imamo tam konzumskega hlapca Gostinčarja. Mož je bil svoj čas socialni demokrat, dokler ni izpoznal svoje katoliško srce. Tudi je med temi ljudmi Benkovič, ki je svoj čas dejal, da ne bode nikdar klerikalec postal, ki je pa danes tako pobožen, da celo v svoji krščanski pohlevnosti pretrpi, ako ga kdo s pasjim bičem pretepe. To so „obstrukcionisti“ slovenski, zaradi teh ljudij se je poslance domu nagnalo, namesto da bi se koristno delo v prid ljudstvu izvršili. Vsa ta babilonska zmešnjava pa je tudi zato zanimiva, ker sploh niko ne ve, zakaj so ti prvaki svoj čin izvršili. Zdaj se izgovarjajo, da so hoteli — bosanski kmetom pomagati. Ali ni to višek neumnosti? Bosanski kmetje si bodejo že sami pomagali in nam se sploh zdi, da se jim bolje godi, nego našim slovenskim kmetom. Za te slovenske kmete se brigajte, gospoda, ne pa za Balkan. Sicer pa vemo, da je to le prazni izgovor, otročji izgovor. Ponesrečena babilonska politika pa se ne da olepšati s takim izgovorom. To res ne gre.

Opomin zaradi odpisa davka po umjih. Glasom postave glede elementarne škode z dne 16. junija 1888 imajo vsi posestniki vinogradov in polja, ki so vsled mraza, toče ali suše škodo trpeli, pravico do odpisa davka, ako naredijo osem dni po opaženju naznanilo pri okrajnem glavarstvu. Prošnje za odpis davka se lahko od vsacega posestnika posamezno ali skupno potom županskega urada okrajnemu glavarstvu predložijo. Ker se po mrazu prizadeta škoda v vinogradih šele zdaj prav očitno vidi, naj vsi posestniki z naznanilom parcelne številke za odpis davka prosijo. Saj se vendar ne bode plačevalo za zemljišča, na katerih se ničesar ne pridelalo! Istotako je na poljih, ki so trpeli vsled toče. Župani in zaupniki naj grejo v tem oziru posestnikom na roko!

Znamenje časa. Iz Presburga se poroča: Tukajšnji prošt Komlossy je prišel v konkurz. Bil je trikrat v državni zbor izvoljen. Troški za volitve so snedli vse njegovo premoženje. Njegovi dolгови znašajo čez 200 tisoč kron. Oblast bode prevzela proštnjo v svojo upravo. — Pač znamenje časa, v katerem velja gotovim duhovnikom politika več nego vse drugo! Duhovnik, ki pride zaradi politikovanja v konkurz in napravi vsled volitev 200.000 K dolga, to je pač tako čudna prikažen, da jo ni nikjer drugod kakor v naši državi najdeti.

Za 3 krone 10 tisoč kron zarubljenih. Ča-

sopis „Das Recht“ objavlja sledeči pretresljivi dogodek iz Galicije. V Bratkovici je živel posestnik Vasilj Duh, ki je imel posestvo za 4 orale v vrednosti 10 tisoč kron. Mož je imel 7 otrok in je tudi v rudniku delal, da si malo več denarja prisluži. Ko je bil Duh zopet enkrat v rudniku, sprejela je njegova žena tožbo, glasom katere je zahteval neki židovski oderuh Salomon Meller 3 krone 20 vinarjev. Duhova žena, ki ravno tako kakor njen mož ne zna ne čitati ne pisati, se ni ozirala na to tožbo. Vsled tega je sodnja Duhova plačilo omenjene male svote obsojila, brez da bi se mu to naznanilo. Istotako se ni Duhu naznanilo, da se je dovolila sodnijska razprodaja zaradi omenjenih 3 kron. Čisto na tihem je potem neki drugi jud Moser kupil 10 tisoč kron vredno Duhovo posestvo za okroglo 2000 kron. Tako sta dva zvita žida s pomočjo slabe, nemarne sodnje za 3 krone kmetsko eksistenco uničila. In to se ni zgodilo na Turškem, temveč v — slovenski deželi Galiciji na Avstrijskem. Sicer pa smo mi tudi pred meseci dokazali, da je pustil neki prvaški advokat na spodnjem Štajerskem slovenskega kmeta za 20 vinarjev zarubiti...

Iz Spodnje-Štajerskega.

Naši poslanci, to se pravi naši štajerski slovensko-klerikalni poslanci so v teh dnevih pokazali vso svojo odvisnost in pohlevnost namram kranjskim ožlindranim gospodom. Dr. Šustersič je napravil obstrukcijo, da si na ta način pridobi ministerski frak. Ali kaj briga to štajerske slovenske poslance? Vraga, ali je res kdo tako neumen, da bi mislil, da se bode štajerskim kmetom bolje godilo, ako dobi ta ali oni kranjski advokat naslov „ekselenca“? Ne, ne, tako neumni tudi štajerski klerikalni poslanci niso. Zakaj torej so pomagali Kranjcem pri razdiranju državnega zbora? Na vse zadnje je morda očka Pišek hotel minister postati. Ah, to bi bil minister, da bi se svet ostavil! Pišek — minister! Njegova ekselenca gospod Pišek! Pa brez šale; mi res ne vemo, zakaj je Pišek obstruiral; menda tudi sam tega ne ve. Ali pa je hotel postati Benkovič minister? On, katerega je Einspinner imenoval „den dreckigsten Kerl“, on, ki ni bil izvoljen v delegacije, on — minister? Ali pa Korošec? Ali je kaplan Korošec hotel minister postati? On je na vsak način lep dečko; ali minister postal bi pač le tedaj, ko bi v državni zbornici sedele same Marijine hčerke in sami „orli“... Ali resno povedano: Ti štajerski slovensko-klerikalni poslanci sami niso vedeli, kakšni namen in kakšni vzrok je imela ta nesrečna obstrukcija, ki nam je državni zbor razbila. Ali Pišek je vbogal Benkoviča, Benkovič je vbogal Korošca, Korošec pa mora vbogati čednega Šustersiča. In zato so razbili državni zbor, ljudstvo pa mora račun plačati!

Vse klerikalno? Zadnjič so hoteli slovenski klerikalci Benkoviča v delegacijo spraviti. Posrečilo se jim to ni, kajti v državni zbornici menda ni človeka, ki bi tega brežiškega s pasjim bičem tepenega rogovelega rad videl. Čudno je bilo le, da ga tudi nemški klerikalci niso hoteli voliti, vkljub temu, da grejo drugače prav radi za našimi klerikalci. Nekateri listi rešijo zdaj to uganko. Ploj, Ježovnik in Roblek so se namreč nakrat prelevili v „konzervativce“. Pozabili so na vso svojo liberalnost in klerikalna „Reichspost“ jih že prišteva k svojim „konzervativnimi“ pristaši. No, nas bi to res nič ne čudilo. Ploj se politično itak spreminja kakor kameleon in Roblek ter Ježovnik pač ne vesta, kaj pravzaprav hoče. „Liberalnost“ teh gospodov je — precej vodena.

Kaplan in poslanec dr. Tonček Korošec je v državni zbornici zopet razgrajal. Seveda to ne pristoja njegovim duhovniški sunknji. Ali kaj se brigajo politikujoči duhovniki za dostojnost ali za primerno obnašanje. To pot se je spravil doktor sv. pisma Korošec na mariborsko učiteljske in je seveda psoval ter hujskal, kakor je to že njegova navadica. Poslanec Wastian mu je kratko a jedrnatno svoje mnenje povedal. Seveda, ko bi šlo po Koroščevi želji, potem bi sploh nobenega učiteljskega in nobenih učiteljev ne bi bilo treba, potem bi se šole zaprle in kdor bi se ne pokoril komandi politikujočega kaplanokratije, ta bi bil živ sežgan... Doktor Tone, pa hvala Bogu nismo še tako daleč!

Zamrle vidim nade svoje
Da užive več upati ne smem... itd.

Zdaj pa g. urednik moram končati svoj ker drugače bi se mu znale škarje približati. Deklica na Polensaku na žegnaniu pa naj bo, to bom shranil za drugo. Radi pa bi vsaj znali, kaj na to porečejo gospod župnik, ki so pastir teh nedolžnih J. Vsevidel.

Rogaška Slatina. Dragi list „Štajerc“, že enkrat si vzel malo prostora in si poročal namirju naše Slatinske rokodelske zadruge. smo imeli po zimi volitve in šlo se je za našega načelnika, da bi se kaj storilo v tej zadevi. Ali žali Bog, prejšni načelnik ni storil nič, pa še veliko manj nego nič. Prosimo c. k. oblast, da se nekaj ukrene s to namigo, sedaj sploh ne vemo, ali še obstoji ali ne je že res izdihnila, potem pa prosimo saj „partecetel“ od nje.

Iz Rogoške Slatine. Pri nas smo imeli ob volitve in izvoljeni so bili sami napredni „Slov. Gospodar“ piše v zadnji številki, smo mi Slatinčani našega vrliga gospoda, ki je je laž! Resnica je, da je naš gospod sam izstopil, ker ima že tako preveč. Nadalje imenuje ta farska cunja še neko osebo, katera je pa bila v resnici ven iz davnej zaslužila. Mi smo le hvaležni „Slov. gospodarju“, da je enkrat solze izpustil, da saj imamo farske prijatelje in pa hnavščino. Štajerski dopisunček nekaj čerkari, da imamo Slatinčani „Südmarka“ za Boga in da smo „Štajercjanci“ in bogve kaj vse. Mi si bomo to dobro zapomnili, ko bode prišel čas, bode prišel dopisunček „Slovenskega Gospodarja“ z zakljami po kronice, bodemo pa tudi rajši dali v „Südmarkovo“ škrinjico nego v vsaki žakelj, kateri je brez dna...

* * *

Jesenice na Gorenjskem. Jesenice v zasedajo bile nedeljo 11. t. m. Srečno smo došli do novega župnika g. Antona Škubic-a. Njegov sprejem je bil še precej živahen. No, vemo videli, kako se bo dalo z novim župnikom izhajati. — G. kaplan Kogej je začel v „Slovenca“ soc. demokrate precej prodajati. Odšel je šel fajmošter Zabukovec iz Jesenic, je prinesel kapelan Kogej „Jeseniške novice“ v „Slovenca“. — Za letos smo zopet zaspali z novo šolo, menda bodemo še več let brez šole. Lepi napredek v 20. stoletju. — Kakor vse naše se nihče več ne briga za Jesenice, tudi tuda je na nas popolnoma pozabila. — Amen. Feimšmekarji“ so se pomnožili na Savi a ti delni gostje ne plačajo nič. Pretekli teden so v moči g. Hlinarci na Savi pokradli 4 lepe purce, Hisslihu pa dva goloba. Nekaj dni poprej pa ravnatelju dva lepa površnika. Treba bode jeseniško slavno policijo pomnožiti od enega na tri možje. Vsled slabega vremena, ne zabahajo, toliko veliko tujecev na Gorenjsko. Tudi septemski dogodki so veliko vzrok. Ubogi Bohinjci na Plešči. Tovarna ima letos dovolj vode vsled neprenehane deževanja, a nima pa zadosti vode. Vendar pa še delavci do danes primenljivo dobro zaslužijo. A kaj bode po zimi? Radi občinske volitve ne moremo še danes „Napreju“ natančno odgovoriti, kedaj da se bodejo zopet vršile. Mi smo zadnjič o tem samo nekoliko pisali, da ljudstvo izve, da ne bode moji novi volitvam v porekali. Drugo nam ni nič mar in se tudi še prav nič ne pripravljamo. Stvar je namreč tako zavozljana, da jo bo težko tako hitro odvezljati. Ako hočete svojo velitev kmalo imeti, volite poprej s starim odborom župana. In ta naj takoj potem volitve napíše. Seveda bode to samo kaki Savski župan, nikoli pa kaki Jeseniški župan storil. S tem smo nam dosti povedali! — In ne bodemo o tem nič več govorili. Previdni pa bodite, da ne padete pod staro komando. Ali se še spominjate let nazaj? — Potem adijo Sava! — Ne glejte vedno na osebo, temveč na gospodarstvo! — V zadnjemu času smo vendar veliko že dosegli in da se še tudi marsikaj napraviti. Prihodnjič več.

...avljene s kom se mi, m med ne noiki fari rjerca“ ružba“ ateljico no biti pismo, e izvo ljub- začne:

Klerikalna resnicoljubnost. Klerikalci ne morejo živeti brez najpodlejšje laži. Vsako osebo, ki ne trobi v njih rog, napadajo grdo in hudobno in ji skušajo škodovati na imetju ali pa vsaj na dobrem imenu. Seveda, kadar se klerikalca pošteno za ušesa prime in pred sodnijo potegne, takrat postane hitro klavni in prosi milo za odpustanje. Žalibog, da so neklerikalni ljudje po navadi tako dobri, da klerikalcem odpustijo. Pred kratkem se je vršil takšni slučaj v Št. Vidu nad Valdekom. Tam je eden najbolj zagrizenih klerikalcev čevljar Jože Verhnjak. Poročali smo že svoj čas, kako so črni klerikalci v Št. Vidu celo deco hujskali, da je vprizorila šolski štrajk. Med temi klerikalci je bil šofar Verhnjak eden prvih. Privoščil si je tudi razne laži in obrekovanja proti tamošnjemu šolovodji g. učitelju Martinu Judnič. Ta gospod ni naše stranke. Ali resnica nad vse! Zato objavimo tudi častno izjavo, ki jo je moral klerikalni šofar napraviti, ker bi bil drugače sodnijsko zasledovan. Ta častna izjava čevljarja Verhnjaka se glasi tako-le:

Jaz podpisani Jožef Verhnjak, čevljar v Št. Vidu, izjavim s tem, da obžalujem, da sem g. učitelju Martinu Judnič učitelj v svojem pismu z dne 24. junija 1909, naslovljeno na šolsko vodstvo v Št. Vidu, nepravilno ravnanje in druge žaljive godokde, prosim g. učitelja za odpustanje in se mu zahvaljujem za to, da je odstopil od tožbe in mi odpustil kazen. Za jedno se zavežem, gosp. učitelju povrniti v 14 dneh znesek 2 K stroške postopanja. — Slovenji gradec, dne 10. julija 1909. — Jožef Verhnjak mp.

Takšni so torej klerikalci: najprej obrekujejo in lažejo in potem — prosijo milo za odpustanje. Fej čez tako grdo postopanje. Sicer se nam pa zdi, da v Št. Vidu nad Valdekom mnogo smrdi in da bode treba enkrat pošteno posvetitvi v brloge tamošnjih klerikalcev.

Ormoški prvaki so sicer v splošnem prav ponižni gospodje in le semtertija jim zraste grebenj, tako da se jih mora malo pokrtačiti. V splošnem ti ljudje niso nevarni. Mi bi jih sicer v miru pustili. Ali iz krogov tamošnjega prebivalstva dobivamo toliko pritožb, da se moramo malo z njimi popečati. Pred kratkem priredili so ormoški prvaki svojo „Ciril- in Metodovo slavnost.“ To nas seveda nič ne briga, kajti da je pri taki slavnosti popivanje prva in zadnja točka vspremeta, to je itak znano. Prvaki naj le popivajo, tudi to jim mi privoščimo. Ali nekaj družega je. Na tej slavnosti sledeči pondelek opazovalo se je dva prvaška sodnijska pisarja, pijana kot kanon, v sodnijo korakati. To pa menda le ne gre in ne sme iti, pa če je oblast še tako prijateljsko za take vrste ljudi ginjena. Sodnija ni prostor, kjer bi se smeli počiti od „kacenjamra.“ Niti zapor ne sme človek v pijanosti nastopati. Kaj bode pa ljudstvo reklo, ako bodejo sodnijski pisarji v službi pijani? Mi vprašamo predstojnika dotičnih pisarčkov, kaj on o temu misli?

Finančni komisar dr. Povalej je eden voditeljev prvaštva na Štajerskem. Mož je hotel celo poslanec postati, pa ga volilci niso hoteli. Svoj čas očitala mu je „Marburger Zeitung“ razne nečedne in nepošteno čine. Povalej se seveda ni upal tožiti, kajti potem bi se mu javno razne grobojbe in umazane manipulacije dokazalo. Oblast pa je dr. Povaleja v disciplinarno preiskavo potegnila. Zdaj se poroča, da je oblast sklenila, da Povaleja za kazen prestavi. To je pač prokleto lahka kazen za tega človeka, ki je mnogo čudnih stvari zmožen, ako se gre za denar. Mi sploh ne razumemo, da more finančna uprava takega človeka za uradnika imeti, kateri je v javnosti tako klavno vlogo igral. Vse kar je prav! Mi gotovo ne zahtevamo, da bi bili finančni uradniki sami angeljčki. Ali čiste roke pa mora c. k. uradnik le imeti! Drugače izgubi ljudstvo zaupanje do oblasti. Naznanja se, da se bode o temu klerikalnemu poštenjaku Povaleju še v državni zbornici govorilo. Upamo da izdatno.

Minoritski mežnar v Ptuj ima menda kronične napade, v katerih potem besni in divja. Menda je vzgoja sedanjega minoritskega župnika tako na mežnarjeve možgane vplivala, da dostikrat ne najde več razlike med njim in živinčetom. Mi se gotovo ne bomo vznemirjali ali pa jezili zaradi tega zatelebanega nepridiprava. Zaradi nas je tudi mežnar lahko vsak dan pijan kot kanon. Ali policijo opozarjamo na to, da postaja ta pijani mežnar v svojem deliriu ope-

tovano nevaren za javen red in dostojnost. Preteklo nedeljo dopoldne prišel je mežnar zopet popolnoma pijan pred pisarno našega lista in je pričel psovati ljudi, ki pridejo „Stajerca“ kupovati, pljuvati kakor pijane barabe v šnopsarijah in vpiati, da so ljudje kar gledali. K mežnarjevi sreči ni bilo v pisarni nobenega moškega, ki bi že red naredil. Ali tudi naša uslužbenka je pijanega mežnarja pošteno oštela, tako da se bode zapomnil. Ko mu je zapretila, da pošlje po policaja, jo je pijani razgrajč z negotovimi koraki proti klostru popihal. In zdaj naj se pomisli nesramnost in predrznost mežnarjevega počenja! Kaj ko bi mu kdo eno okoli ušes pripeljal, da bi mu malo njegove plitve možgane v red spravil? Potem bi farški listi pač pisarili, da je bil „katoliški Slovenec“ v Ptuj napaden in pobit in bogve kaj še vse. Ako pa taki pijani individvi, ki bi se moral z ozirom na dostojnost skriti, izziva in razgraja, potem je vse dobro. No, mi si bomo v pisarni pasji bič pripravili.

V Hrastniku se zadnje čase prvaška gonja precej razširja. Odkar je dobil Roš zaslužen brci iz županskega stolca in iz deželnega zbora, ima menda dovolj časa, da se na poznani način navdušuje za nehvaležno majko Slavijo. Mi vemo, da rudarji sami po večini nimajo ničesar opraviti s to prvaško gonjo. Rudarji imajo prereno življenje in preveliko trpljenje, da bi imeli časa za take neumnosti. Hujskajo pač le nekateri leni smrkovci. Preteklo nedeljo prišli so nekateri nemški Hrastičanje domu in imeli slučajno plavice na pisih. Takoj so jih napadli nekateri prvaki. Seveda je bil prvi znani postopanja navajeni konjski hlapec in sin penzioniranega župana Lojzek Roš. Z njim pa je nastopil tudi užitniški uradnik Podmenik. Dosegla seveda nista ničesar, kajti napadenci se ne branili in so ju pošteno nagnali. Ali radovedni smo, koliko časa bode ta lumparija v Hrastniku trajala. Ali ne more občina red napraviti? Drugače bi se znala enkrat nesreča zgoditi!

Dr. Benkovičevi računi. „N. Dn.“ poroča, da je dr. Benkovič v zadevi regulacije Save pri Mihalovcu za svoje posredovanje kot zastopnik pri ugledu za pismene vloge 400 K zaslužil. Pomisliti se mora: za en ogled in za pismene vloge 400 kron!!! Tako zna pač le Benkovič računati. Sicer smo mu pa mi že dostikrat očitali, da računa kmetom veliko več, kot bi to smel.

Krvavi konec Ciril-Methodove slavnosti. Pred nekaj dnevi — tako poroča „M. Ztg.“ — priredili so mariborski narodnjaki, med njimi tudi cela vrsta učiteljskičnikov, v sv. Urbanu nad Mariborom Ciril- in Metodovo slavnost. Ob istem času prižgali so sinovi posestnika Kristoviča v Rosbahu veliki kres. Požarniki iz Gamsa so mislili, da gori hiša in so šli takoj tja. Ko so tam opazili, da je le kres, so se vrnili. V Gamsu je opazil voznik, da je izgubil uro. Zato so ga požarniki nazaj spremljali, da bi izgubljeno uro zopet poiskal. Tam so prišli požarniki z nekimi prvaško nahjnskanimi ljudmi v prepir. Tega prepira niso bili požarniki prav nič krivi. Ali ob istem času prišli so omenjeni narodnjaki iz Maribora na lice mesta. Bili so seveda navdušeni in pijani in so pričeli takoj požarnike psovati ter jim groziti. Položaj je bil tako resen, da so se požarniki raje umaknili na dvorišče posestnika Perkota. Ali blazni narodnjakarji so jih tudi tja zasledovali. Prišli so na prav zverinski način kamenje metati, vsiliti potem na dvorišče in pričeti z nožmi ter poleni po požarnikih udrihati. Trije požarniki so bili z nožmi in kamenji ranjeni. Potem so potegnili ti narodnjaki tudi revolverje in pričeli z njimi na malo število požarnikov streljati. K sreči z revolverji niso nikogar zadeli. V tem smrtonemernem položaju potegnil je tudi požarnik Schweigl revolver ter je prkarat ustrelil, da bi napadalce prestrašil. Zdaj so prvaški junaki seveda bežali kakor zajci. Požarniki so jih nekaj časa zasledovali, potem pa so se vrnili k Kristoviču, ki ji bil pač prvi vzrok napada. Upamo, da bode orožništvo besne te napadalce dobilo in da bodejo potem kaznovani, kakor se to za take lopove gre. Sramotno je, da se prvaški zagriženci tako daleč pozabijo, da z nožmi in revolverji svojo „kulturo“ razširjajo. Ali se bode politične nazore odslej z uboji in umori razširjevalo? Poročali bomo, kaj da dožene sodnija!

Med napadalci, odnosno med udeleženci Ciril-Methodovi slavnosti, katera je končala s pravim napadom na požarnike, nahajali so tudi sledeči učiteljskičniki iz Maribora: Gams, K. Gomiš, A. Hofbauer, Lavič, F. Mavrič, Bašak, Rozavc, Zemljčič itd. Ti fantiči se pripelajo prav lepo na svoj učiteljski poklic. Le prvi šolska oblast k temu?

Prodaja manufakturnega blaga (blizu 1000) na dvorišču okrajne sodnije v Ptuj se vršila soboto 17. julija ob 9. uri. Kdor hoče po kupiti, naj pride ta dan v Ptuj. Posebno trgovcem bližne okolice se ta prodaja priporoča.

Jakobi-sejem v Ormožu in sicer kramarji kakor živinski sejem se ne bode dne 26. julija temveč šele dne 3. avgusta vršil, na kar opozarjamo občinstvo.

Iz Slov. Bistrice se nam piše: 10. t. vršil se je ustanovni shod kreditnega in hranilnega društva za Slov. Bistrico in okolico (reg. združba z omejeno zavezo). Za direktorja bil je stavbni mojster Versolatti, za blaginjnika trgovec Strassgüttl in za kontrolorja hranilnišni knjigovodja Watzek izvoljen. V nadzorništvo bili so poslani: Anton Arsenschegg, Rudolf Kaufke, dr. L. Mühleisen, dr. Maks Murmayr, Fr. Petzolt in Alb. Stiger.

Požar. V Kraljevcih, župnija sv. Jurij ob Ščavnici, je nastal požar v soboto dne 10. 7. ob polnoči, pri posestniku Košar preje Cipros, pri zgorelo gospodarsko poslopje. Pri rešitvi žrtev je žena Košarja tako opekla, da je drugi dan v nedeljo v grozih bolečinah umrla. Govori se, da je zlobna roka zanetila ogenj.

Strela udarila je v gospodarsko poslopje Krovvogel v Višu. Streha je pogorela.

Z vročim lugom polila je neka dekla v Celju šolarja Roscha. Otrok je težko ranjen. Prvaški listi seveda lažejo, da se je to zaradi narodnosti zgodilo. Bedaki!

Požar. Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje posestnika Raša v Vinterovcih pri Ptuj. Rašlova družina je še spala, ko so plamena divjala. Komaj so se rešili. Nesrečni pogoreli je le za majhno svoto zavarovan.

Umrl je v Mariboru bivši župan, inženir Aleksander Nagy. Rojen je bil v Ptuj, ali več del življenja bival je v Mariboru. Pokojnik je izvršil kot župan veliko delo in lahko se reče, da je on šele mesto Maribor na današnje stopinjo razvoja spravil. Bil je vedno naprednega mišljenja. Zemljica bodi pokojniku lahka!

Avtomobil je težko ranil nekega kmeta v Št. Ljlu sv. G. Avtomobil je pobegnil.

Iz Koroškega.

Grafenauer ima navado, da si pusti vedno slavo trobiti, naj si bode potem od svojega „lajzburnala“ „Š-Mir“ ali pa od pobožnih gospodov à la dr. Brejč. Vse, kar se koristnega in dobrega za koroško ljudstvo stori, vse to je glasom prvaških slavošpevov zaslužno orgljarja Grafenauerja. To se je videlo zlasti takrat, ko so koroški slovenski klerikalci sleparili javnost s trditvijo, da je Grafenauer priboril po naši prizadetim posestnikom velikanske podpore. Mi smo že takrat odkrili ta klerikalni švindal. Ali zdaj je položaj takšni, da je vsa brezvestnost in vsa zločinska hinavščina prvaških klerikalcev odkrita. Pod vodstvom kranjskega ožlindranega dr. Šusteršiča so razbili farški slovenski poslanci v zvezi z veleizdajalskimi Čehi državno zbornico. Med temi poslanci je bil tudi orglar Grafenauer. Torej je Grafenauer sokriv, da se v državni zbornici ni ničesar storilo, da so vrzene vse kmetom, delavcem in obrtnikom potrebne postave v staro zelezje. Grafenauer je torej izdal interese svojih volilcev za ministrski frak Šusteršičov. Grafenauer je napravil s tem velikansko škodo koroškemu ljudstvu in upamo, da bode ljudstvo to svoj čas primerno poplačalo!

Kaj je s križcem? Pred par meseci dobil je Grafenauer od cesarja neki križec. Zdaj pa je Grafenauer sodeloval pri tisti politiki, katero je cesar označil za škandal in sramoto. Grafenauer je torej v nasprotju s cesarjem in zato mislimo, da ne bode nikdar več svoj križec na prsi obesil.

Kranjecem se prilizujejo zdaj prvaški odrešeniki na Koroškem. Šusteršič v Ljubljani je mislil, da bode s svojimi ožlindranimi rokami

vez noč ministerski portfelj dosegel. Ali to ni zgodilo. Vlada je raje poslance domu poslala. Zdjaj pa išče blamirani Šusteršič vsepomoči in zaslonbe. Koroški velikaši so takoj pokorni kužeki tega moža in apor-tno mu hitro, karkoli hoče. To nedeljo se bode v Ljubljani klerikalni šod, na katerem bo črnuhi tercijalom in tercijalkam opravil brezvestno svojo politiko. Na tem shodu govoriča tudi orglar Grafenauer in vele-tni dr. Brejc. To je pač dokaz, da so klerikalni voditelji edino politični hlapci v naši državi.

Sv. Nikolaj. Piše se nam: (Igra). V nedeljo m. osrečilo se je vas Untermittendorf pri "bauru" na nekem škednju pred durmi z "igro". Vsled tega se je vršila v Rudnu škandalska božja služba takoj po maši. Kajti župnik Volautčnik je moral blagoslov tukaj v cerkvi pri sv. Nikolaju obdržati. Blago-robni sicer lahko tudi g. župnik Rosman ali obadva skupaj se pred "igro" obdržala. Saj lahko to slavno in znamenito "igro" malo neje naredili. In ako je gospod Rosman istotako kakor rudenski župnik blagoslov dal, tega še ne vemo. Nam se nekaterikrat dozdeva, kakor da bi bila gotovim ljudem "igra" desetkrat boljša, kakor pa popol-nska božja služba ali blagoslov. Politikujoči govorniki so že stvar tako daleč zavozili, da je več za neslane "igre", nego za božjo službo. No, kakšne pa so te znamenite "igre"? So se "teater", seveda na grozovito slabi način. Prav krščanski ljubezni do bližnega se potem ne in simfa čez nemškega ali naprednega so-bera napada novo šolo. Čudno je, da je to župnik Rosman z šolo tako nezadovoljen. Namenda vendar nimate otrok?! Olepšalo je to tudi pevsko društvo iz sv. Petra, ako vemo to društvo tako imenovati; "petje" tega društva prekašajo pastirji na planini gotovo. Kakšnosti gospod župnik! Ako ste res protektor, protektor in "obrihter" te "igrske družbe", no, nam vam in celemu Rimu čestitamoo.

Ruden. 4. t. Piše se nam: (2 brata). Danes se je iz tukajšnih cerkvenih orgelj vse pokradlo, — stoj, to ni res! — niso pokradene, temveč vse so še nepoškodovani. — Ali mežnar, pravi brat gospoda župnika, ni štrajkal, — stoj, to zopet ni res! — Ali mežnar, — res je pa, da je bil mežnar in in da so morale to pot deklice same po-iti. Zakaj pa zbolijo tako lahko? Ker je to suh. Zakaj pa je tako suh? Ker dobiva malo od svojega dobro rejnega brata, bla-ovoljnega gospoda župnika. Upamo, da bo te-le vrstice zadostovale, da se zboljša mežnarja, kateri je sicer pridni človek.

Prevalje. 13. julija 1909. Piše se nam: Črni vedno po naši občini in nje zasluženem nam udrihajo, čeravno ne vejo zakaj. Bolj bi nam prišel bližji predmet, ko bi hotli biti občini in ne mahali v njih strastni in slepoti njegov, ki ga imajo pred očmi. "Mir" je nam, da je župan svoje občane v največji stiski, kor lani ob veliki suši, pustil na cedilo. To namišljena laž kaplančkov, ki v svoji jezi ne kaj delajo. Res je, da so bili kmetje v stiski, pred da je pomoč od države prišla so iskali pomoči pri večih posestnikih, tako pri duhovnjaki naše fare Maria pri jezeru, za zastoj, ne ene kile krme ni dal župnik nam lastnim ubogim faramom, akoravno je bil do vrha nabašenih parm in škednjov, slame gena. Zakaj dopisun nikoli tega ni povedal? Kaj "Mir" ni povedal, da isti župnik lani, ko temerno veliko sadu Bog dal, ne enega ja-ka revnim ljudem ni pustil pobrati, ki so za prosili, pač jih pa dal zapoditi iz pungarta? Kaj kaplanček ni povedal, da je pustil župnik nar nad 3 vagona jabolk na drevju in na da rajši zginiti, ko bi jih revežem dal, ki ni-jo da bi dali otrokom jabolka. Pa to je čudna prešna natura, ki se sploh izraža pri duhovnih, kaj rajišji pustijo zginiti dar božji, kakor da bi ga Boga ime ubogemu dal, ali ga prodal saj za svojo ceno. To so tako imenujoči "edini pravi voditelji kmeta".

Prevalje. 13. julija 1909. Piše se nam: Črni pri fari se zagovarjajo proti enemu članku "Stajercu", da baje ne jedo piščet, ampak le to govejsko meso in nekuhan krompir. Pra-

vijo, da kuharica ob pol 12. uri še-le gre kurit in ob 12. uri že jedo ono žilavo meso in nekuhan krompir. Kuharica menda tudi skrbi za svoj žep, to se je naučila v farovžu. Ta kuharica morda zategadel tako pičlo hrani kaplančke, da bi ne postali še bolj prevzetni, kakor so itak že, ko bi jih bolj nafutrala. Živila kuharica! Prav imaš, le izstradaj pošteno te pobožne hujskajoče gospode!

Prevalje. Piše se: Cerkvinih ključarjev posel je, da pobirajo pri božji službi ofer. Vsak obiskovalec (cerkve) vrže v žvenkljajočo mošnjo, pri nas v na drožiču nosečo kiščico nekaj cvenka. Glede množtra ljudstva se nabere tega prostovoljnega darka po nedeljah, praznikih in tudi v delavnih dneh ogromna svota, pa nikdo ne ve pravzaprav, koliko in za kaj se porablja. Mi ne vemo, ali cekmošter najprej sam segne v kiščico in poplača sam sebi za svoj trud? Ta trud nikakor ni tak mali, kakor bi kdo mislil. Cekmošter mora se na tisočkrat z "Bog lonaj" zahvaliti. Par šestakov za tak trud ni veliko in si jih smé cekmošter vzeti. Da bi kateri cekmošter še enkrat segnil v kiščico, nikakor ne trdim. Sicer je pred letami bil en pobožen cekmošter, taki so vsi zelo pobožni, ta je vzel dva-krat iz kiščice, ko se je poprej po vseh kotech skrbno bil ogledal in se prepričal, da ni nič sumnjivega in je zrak čist. Potem še-le zanese pobožen cekmošter nafehtan denar v farovž in ga vsiplje tja na fajmoštrovo mizo, ki se zanj še ta čas ne zmeni, in ga pusti ležati. Za tem ni več nič slišati od denarja.

Krščanska ljubezen klerikalcev. Iz občine Ruden se nam poroča: V soboto 26. p. m. nesli so kmeta Worouniga v najlepši starosti h grobu. Njegovo priljubljenost v celi okolici dokazal je jako mnogobrojno obiskani pogreb. Z vsemi svojimi sosedi živel je pokojnik v najlepšem prijateljstvu. Samo z najbližjim sosedom ni mogel v miru živeti. Ta sosed je prvi cerkveni ključar rudenski "Muher". Krivda tega nespozrazumljenja pa ni bil pokojnik, marveč cerkveni ključar, kar se prav lahko dokaže. Omenimo naj, da mu je dobrodušni Worounig še v zadnji uri roko ponujal. Ali dobil je od tega krščanskega možakarja odgovor, da naj le pogine. To je krščanska ljubezen klerikalcev, katero imajo pri vsaki priliki v ustih, medtem ko verske zapovedi le zlorablajo. Gospod župnik Volaut-schnik, čestitamoo vam, da razumejete Vaši cerkveni ključarji tako dobro nauke krščanstva.

Radetzky-veteranec. Iz Drobolja se nam piše: Dne 4. t. m. je umrl tukaj g. Jos. Martischitz, oče tukajšnega tesarskega mojstra, v starosti 89 let. Rajni je služil pri nepozabnem "očetu Radetzkyju" in je bil v vojski pri Čustozzi na Laškem. Ko se je nazaj povrnil, si je iz lastne moči in pridnosti pridobil malo posestvo, tako da si je z njegovo že pred dvema letoma umrlo ženo svojega sina tako daleč pripravil, da je danes vzgleden tesarski mojster in poseduje lepo proti Boškem jezeru stoječo vilo. Imenovani iz-haja iz trdne rodovine Janahove v Turdaničah, bil je v svojem življenju vedno zdrav in vesel in je čestokrat pripovedoval, kako se mu je go-dilo v vojski na Laškem. Pogreb se je vršil dne 6. t. m. ob veliki udeležbi od blizu in daleč, in vsakemu se je rosilo oko, ko so pustili krsto z blagim starim možem v globočino. Počivaj, blagi mož v miru, ti ki si zraven očeta Ra-detzkyja branil našo milo domovino! Mi pa te bomo ohranili v vednem spominu.

Pozor! Höhenberger Josip, 55 let star strojni ključavničar, do 24. junija t. l. v tovarni na Jesenicah kransjske obrtne družbe, se je zgubil. Dne 1. julija t. l. odšel je v Celovec, Gradec in Zeltweg, od tam pa ni več sledu o njem. Vzel je delavsko knjižico in 54 kron seboj. Žena njegova Marija Höhenberger stanujoča Jesenice Fužine štev. 39 ji mnenja, da se je kje ponesrečil. Kdor je njegovo sedajno bivanje naznani dobi 40 kron nagrade.

Nesreča. V Weissensteinovi električni to-varni v Megerec je električni tok dr. Kunsta iz Münchna usmrtil. Inženjer Walter je hotel nesrečneža rešiti, ali bil je sam tako težko ranjen, da boe morda umrl.

Vlak povozil je v Malborgetu delavca We-dama in ga tako težko rnil, da ni upati, da bi okrevl.

Kranjski požigalec. V Althofnu poskusil je

šostarski pomočnik Snediš iz Kranjskega pri neki gostilni dvakrat zažgati. Fant je bil jezen, ker se mu je očitalo, da je iz Kranjske. Zdjaj sedi pod ključom.

Prste odrezal je stroj za rezanje krme hlapcu Palle v Weissensteinu.

Vlomili so neznani zlikovci v Bistrici na Dravi in pokradli precej denarja.

Po svetu.

Vas pogorela. V češki obmejni vasi Stefa-nov pogorelo je 32 hiš z mnogimi gospodarskimi poslopji. Vsled hudega vetra razširil se je ogenj grozovito hitro. Več oseb in mnogo živine je zgorelo.

Na smrt obodilo je porotno sodišče v Ham-burgu delavca Mochriemski, ki je svojo ljubico s 14 sunki z nožem umoril.

80.000 rudarjev so šotski lastniki rudoko-pov iz dela odpustili, ker rudarji niso hoteli privoliti v znižanje plač. Kakor smo že poročali, pripravlja se veliki štrajk vseh angleških, šotskih in irlandskih rudarjev.

Obglavili so v Allensteinu zaradi umora na smrt obsojenega mesarja Johan Roroka.

Lov za testamenti. V Lissabonu je umrla grofica Kamarida, ki je zapustila svoje premo-ženje v znesku 50 milijonov vse cerkvenim re-dom in kloštrom. Sorodniki pokojnice tožijo zdaj jezuvite, ki so staro babnico tako daleč zapeljali. Ne nabirajte zakladov.

Razburjeni kmetje. V Galiciji je dobil graščak Sobotka neko tožbo, s katero je postal lastnik travnika. Kmete je to tako razburilo, da so na-padli graščaka in njegovega sina in oba težko ranili.

Poštna tatvina. Poštni uradniki v Tarnopolju so pokradli 8000 K iz blagajne. Glavni krivec se je ustrelil.

40 mož utonilo. Iz Novi Yorka se poroča, da sta na gornjem jezeru dva parnika skupaj trčnila. Eden se je potopil in je utonilo štiri-deset mož.

Obkl se je odtrgal v Orizabi na Mehikan-skem. Več kot 100 oseb je izgubilo življenje.

Rotšild. Najmlajši Rotšild se je zaradi neke ljubezenske zadeve ustrelil.

4 delavci zasuti. Pri neki zgradbi v Jo-hannisbadu so bili 4 delavci zasuti. Eden je mrtev, 2 težko in eden lahko ranjen.

Telegrami.

Petersburg. Položaj v Perziji je zelo resen. Ruski vojaki so že pripravljani, da maršira-ajo v Teheran. V Teheranu samem vlada ravnokar velikanski boj med ustaši in šahovim vojaštvom.

Berlin. Veliki vezir Hilmi Paša izjavil je glede krečanskega vprašanja, da je vojsko Turčije z Grško nemogoče pre-prečiti.

Lvov. Morilec gališkega namestnika grofa Potockega študent Siczynski bil je na smrt ob-sojen. Cesar ga je pomilostil in ga je sodnija zdaj na 20 let ječe obsodila.

Slaba detelja vsled lanske suše.

(Viničarski škerlec pri Veliki nedelji.)
(„Gosp. Glasnik“.)

Marsikateri živinorejec čuti letos velik primanjkljaj na svoji takozvani štajarski rudači dveletni detelji. Ni samo na slabi rasti, ampak tudi na praznih prostorih v detelji, katere je povzročila lanska suša, posebne tam, kjer se je vršila pozna deteljina setev. Na takih plešah se nahaja le samo plevel iz malovrednih trav. Da nam bode prva košnja take detelje prinesla mali pridelek, je samoumevno. Veliko slabše druge košnje imamo od take detelje pričakovati, ker nepotrebni plevel nam boe še veliko deteljnih rastlin do časa druge košnje zadušil. Naši travniki nam tudi letos ne obetajo obilne košnje, posebno bolj brežni ne, ker tudi travniške rastline so zelo oslabele pri lanski suši. Veliko manj krme nam je upati dobiti na travnikih, katerih že po več let ni nigdo gnojil in potemtakem bomo prihodnje spomlad v enakem položaju. Ni torej zadosti, ako roke sklepaš in v enomer stokaš, godrnjaš in preklinjaš. To vse nam ne bode ničesar pomagalo. Ko pride taki primanjkljaj do skrajne sile, potem se pa upira ubogi živinorejec na državno vlado in kriči: sila je, mamica država daj in pomagaj. Že stari pregovor pravi: kdor se na druge opira, slabo slabo izhaja in kar se zastoj dobi, stem se malokateri obogati.